

prijetí židů v ú b e c do domovského svazku obce a nepochybil, podřadil-li výroky stěžovatelčiny zákonným pojmům popuzování k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelstva pro jejich rasu a náboženství, při čemž celé znění těchto a různých jiných, ve spojení s nimi pronesených ostrých výroků nedopouští pochybnosti o tom, že si obžalovaná byla i vědoma, že užívá prostředku způsobilého popuditi proti židům v republice Československé vůbec ve směru § 14, čís. 2 zák. na ochr. rep. naznačeném (rozh. čís. 2382, 2528, 2562, 3968 Sb. n. s.).

Pokud jde o přečin podle § 14, čís. 5 cit. zák., vyplývá již z použitých hrubých výrazů a nadávek a z ostré formy, v jaké obžalovaná závadný projev pronesla, že šlo o hanobení židů způsobem surovým a štvavým a za takových okolností, že z toho mohlo vzejít nepřátelské smýšlení proti židům v republice vůbec a ohrožení smírného soužití občanstva různých ras a náboženských vyznání v republice a tím ohrožení obecného míru ve státě vůbec, a že si obžalovaná jako členka obecního zastupitelstva byla a musila býti vědoma významu a dosahu tohoto svého projevu a štvavého obsahu své řeči i možnosti, že tím může ohrozit obecný mír v republice.

Na vině stěžovatelčině nemění nic okolnost, že se tak stalo ve schůzi obecního zastupitelstva obžalovanou, jakožto členkou tohoto sboru. Vždyť i členům obecního zastupitelstva náleží zachovávat se podle zákonů a uvarovati se i při tomto výkonu veřejné funkce projevů, přičicích se předpisům trestních zákonů.

Projev obžalované byl tedy právem podřaděn jak pod ustanovení § 14, čís. 2, tak pod ustanovení § 14, čís. 5 zákona na ochr. rep., jichž souběh je možný (rozh. čís. 2092 Sb. n. s.).

Čís. 5808.

Profesor poverený správou študentského internátu, zriadeného a spravovaného štátom, vykonávajúcím tak verejnú sociálnu pečlivosť, je verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák.

Subjektívna stránka skutkovej podstaty zločinu sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 3. februára 1937, Zm IV 758/36.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci pre zločin sprenevery v úrade zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ô v o d o v:

Zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p. uplatňuje obžalovaný l e n preto, že odvolací súd zamietol jeho návrh na doplnenie dokazovania dotazom na školský referát o tom: 1. či je pravda, že prevádzaním internátu môže štátu vzniknúť strata alebo zisk a či podnik je iba príležitostný, alebo bol zriadený zvláštnym zákonom alebo nariadením; 2. či správca tohoto

internátu pri právnych úkonoch vystupuje ako súkromná osoba i bez predchádzajúceho súhlasu školského referátu; 3. či bolo úradnou povinnosťou obžalovaného spravovať internát, alebo či konal v tejto úlohe ako zmocnený správca a či tento pomer mohol byť zrušený oboma stranami kedykoľvek.

Zmätočná sťažnosť je bezdôvodná. Po práve pokračoval odvolací súd, keď hľadiac na dôkazy už prevedené a zvlášť i na sdelenie zemského úradu a výpoveď svedka M. nenariadil navrhované doplnenie dokazovania a neporušil tým žiadnu zásadu podstatnú so stanoviska obhajoby, lebo už z týchto prevedených dôkazov správne dovodil, že internát, ktorého správa bola s v e r e n á obžalovanému jako profesorovi obchodnej akademie, pri ktorej bol internát zriadený, nebol podnikom príležitostným, vedeným podľa zásad súkromopodnikateľských, ale bol ústavom z r i a d e n ý m a s p r a v o v a n ý m š t á t o m; štát za nemajetných žiakov do neho platil a mal teda internát ráz verejnej pečlivosti, vykonával úkony humánne. Právom preto považoval odvolací súd obžalovaného za verejného úradníka v smysle § 461 tr. z. Pri tom nezáleží na tom, či internát bol zriadený zvláštnym zákonom, či jeho prevádzaním mohla štátu vzniknúť strata alebo hmotný zisk, či obžalovaný skutočne vystupoval pri správe internátu voči osobám tretím jako osoba súkromná a či jeho služebný pomer jako správcu internátu mohol byť zrušený ktoroukoľvek stranou podľa ľubovôle.

Verejnými úradníkmi podľa § 461 tr. z. totiž sú jednak tí, ktorí podľa svojho úradu, podľa svojej služby alebo podľa zvláštného príkazu sú povinní vykonávať štátne úkoly verejnej správy alebo spravodlnosti, alebo úkoly niektorého municíпия alebo obce, a jednak tí, ktorí u verejných základín, nemocníc, alebo ústavov pre choromyseľných, spravovaných priamo štátom, municípiom, alebo obcou, sú ustanovení jako dozorcovia, lekári, úradníci, alebo sluhovia.

Úkoly verejnej správy sú však buď také, ktoré tesne súvisia s mocou rozkazovacou alebo donucovacou, alebo také, ktoré majú ráz verejnej opatery (pečlivosti), totiž vykonávajú určité verejnoprospešné, kultúrne, filantropické, humánne, alebo podobné všeobecne prospešné úkony.

Osoby vykonávajúce u ústavov verejnej opatery (pečlivosti) uvedené úkony sú v smysle trestného zákona verejnými úradníkmi, keď táto verejnoprospešná opatrovnícka činnosť stojí pod vedením, alebo dozorom verejnej správy, čo sa vzťahuje i na prípad obžalovaného, keďže internát, ktorého obžalovaný bol správcom, bol zriadený a spravovaný štátom. Nevyhovením návrhu nebola preto porušená žiadna zásada podstatná zo stanoviska obhajoby.

Pokiaľ sťažovateľ z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. napáda rozsudok vrchného súdu po zákone, je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

Sprenevery v úrade podľa § 462 tr. z. dopustí sa verejný úradník, ktorý spreneverí (tedy si bezprávne privlastní) peniaze alebo inú vec peňažitej ceny, ktoré mu byly pre jeho úradnú vlastnosť odovzdané alebo ktoré mu byly dané do správy alebo do úschovy.

Táto skutková podstata trestného činu bola v tomto prípade naplnená tým, že si obžalovaný sverenú peniazu ponechal a nadriadenému úradu vyúčtoval, ako keby ich bol vyplatil. To, že práce, za ktoré boli peniaze vyúčtované, boli skutočne vykonané a že účtovaná odmena za tieto práce bola primeraná, nevyklučuje skutkovú povahu sprenevery, pokiaľ peniaze neboli vyplatené tak, ako boli vyúčtované. Nie je tu rozhodné ani to, či osoby, ktoré pre internát vykonali dotyčné práce, uplatňovali alebo budú uplatňovať nárok na mzdu proti štátu, v mene ktorého bol internát spravovaný.

Obžalovaný nevedel správu internátu vo vlastnom mene ani na vlastný účet, ale ako zmocnenec štátu, teda ako verejný úradník na cudzí účet, a osoby, ktoré vykonali prácu pre internát, mali nárok proti jeho zmocňovateľovi. Z toho plynie, že zo smlúv, ktoré obžalovaný ako zmocnenec a verejný úradník uzavrel s inými osobami, ktoré mali vykonať prácu pre internát, nevznikol súkromoprávny pomer medzi nimi a obžalovaným. V dôsledku toho nebolo tu predpokladov kompenzácie, lebo robotníčky nemali nároku proti obžalovanému. Ináč podľa zistení odvolacieho súdu pohľadávka obžalovaného oproti N. z titulu poskytnutého bytu, otopu a svetla ani nebola presne určená, takže by ani nemohla byť kompenzovaná.

Ani pokiaľ ide o subjektívnu stránku trestného činu nie je zmätočná sťažnosť základná.

Ku skutkovej podstate sprenevery nevyžaduje sa po subjektívnej stránke zvláštny úmysel bezprávneho privlastnenia cudzej veci hnutelnej, ale stačí vedomie materiálnej bezprávnosti, t. j. pachateľ musí si byť vedomý toho, že vtedy, keď si privlastňuje cudziu vec hnutelnú, koná hmotne protiprávne.

Že si obžalovaný bol vedomý bezprávnosti svojho konania, plynie jednak z toho, že srážal N-ovej sumy patriace jej za pranie i vtedy, keď ešte nebývala v jeho dome, a nemohol mať teda proti nej ani domnelého nároku; jednak z toho, že ju alebo jej meno na stvrdenky o výplatu peňazí rôznym spôsobom podpisoval, poľahky nechal podpisovať; ďalej z toho, že potom, keď bolo na neho učené trestné oznámenie, hľadel primať N. k tomu, aby mu podpísala prehlásenie, že dala jeho dcére zmocnenie k podpisu svojho mena na stvrdenkách, za čo jej sľúbil 2.000 Kč; a napokon z toho, že od februára 1931 platil N-ovej za pranie prádla 550 Kč mesačne hotovými peniazmi.

Čís. 5809.

Ježto nedospělí nejsou odpovědni podle trestních zákonů (§ 1 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n.), je důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., byl-li mladistvý uznán vinným činem spáchaným za své nedospělosti.

Souběh předpisu § 127 tr. zák. s předpisem § 501 tr. zák. je možný.

Popřel-li nalézací soud souběh zákonů trestních, lze uplatnití důvod zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř. v neprospěch obžalovaného jen